

Lisszaboni élmények 1880-ból.

Írta: Orbán Eliz.

A Quintas das Camélias szellős verandáján egy fiatal fehér japánpongyolába öltözött nőalak jelenik meg. Szemei hosszan kutatva a kertentúl elterülő tengerre néznek. A tegerpart egészen fekete. Ezer meg ezer, villás farkú fecske áll meg vándorútjában itt pihenni. Fáradt, lankadt szárnyaik mozdulatlanok, csak eleven csicsérgésük hallszik...

A terrazonon ülő fiatal lány elgondolkozik. Honnan jönnek ezek a fecskék? Merre mennek? Vajjon van-e közülök olyan is, amelyik Magyarországból jön? Vajjon hozott-e magával üzenetet számára? Nini! Az egyik fecske mintha erre szállna. Csakugyan az erkély rácsán megtelepszik és vidám dalba kezd.

De a lány nem érti szavát.

Később egy éltesebb úr jelenik meg a verandán, majd két néger szolga felszolgálja a reggelit. Vezetőmtől kíváncsian megkérdelem, ki e két alak ott a verandán.

„Magyar száműzöttek,” feleli. Bővebbet ő sem tud róluk. Mindegy. Nekem ennyit is elég tudnom.

Megértem a fiatal lány vágyó pillantását, mellyel a vándorló fecskéket nézi, remélve, hogy talán fölük tudhat meg valamit hazájáról. Hiszen a forradalom után soknak kellett száműzetésbe menniök. Bizonyára ezek is így kerültek ide.

A Quintas das Camélias egyébként egyike Lisszabon legszebb villáinak.

Nevét attól a rengeteg Caméliától nyerte, melyek a ház körül mindenütt nyílnak. Egész lugasok vannak caméliából.

Általában a természet csodás bujasága az egyetlen, ami Lisszabonban megragadja az embert.

Évente kétszer vetnek, aratás csak egyszer van, a második vetést zölden lekaszálják. A szőlőgerezdek némely példánya eléri a három kiló súlyt, kaktuszok vadon teremnek, mint nálunk a bokrok s eléri az öt méter magasságot is. Roszjait épp úgy szétszedik mint nálunk a kendert, beáztatják, ebből készítik azokat a csodás finomságú crép de seluneket,

91

amelyekből készült báli ruhát a közelgő farsangon sokat fogunk látni. A tropikus égő hatása meglátszik mindenben. A falakon ezrekre menő tömege a gyíkoknak és szalamandrának sütkérezik a napfényben.

Az erkélyen álló fiatal leány eltűnik; kevés idő múltán könyvvel kezében megjelenik a park csodaszép utjain, egy camélia lugas elfedi szemem elől. Nem látom, de azért élenken előttem van. Fáradt, szomorú nézésű szemei, a hőségtől elbágyadt mozdulatai, a nap hevétől elégetett arcszine.

Folytatom az utamat. Az utcák keskenyek, piszkosak, a házak ódon kinézésűek, minden ablakban papagály s a falakon gyíkok, szalamandrák. Egy térre érek.

Kis park áll közepén. Egy padon egy néger pár ül európai ruhában, a hölgy fehérben.

Kissé komikus látvány, megbámulom őket. A férfirettenetes pillantással mér végig, hja! féltékeny. Pedig igazán nincs oka rá.

A vezetőm izgatottan figyelmeztet egy fogatra.

Négy öszvér által vont hintó közeledik. A királyné ült benne. Mereven a semmiségbe néz...

Mégis, visszatértem a Quintas das Camélias kapuja elé.

Minden csukva, úgy látszik a hőség ellen védekeznek.

Csak a caméliák, pálmák susognak, gyöngeszellő felel nekik...

A tengerpartról felszállnak a fecske csapatok... mennek...

Egyre tovább, tovább.

Schwalm Richárd rajza

92